

Budget 2023

Göteborgs Stad

Socialdemokraterna

miljöpartiet
de gröna

Innehåll

Förord	4
Förskola	6
Grundskola och gymnasieskola	8
Sociala frågor	10
Äldre och hälso- och sjukvård	12
Funktionsstöd	14
Demokrati	16
Trygghet	18
Idrott, föreningar och evenemang	20
Miljö- och klimat	22
Stadsmiljö	26
Stadsutveckling och bostäder	30
Kultur	36
Näringsliv och turism	38
Arbetsmarknad och vuxenutbildning	40
Personal	42
Inköp- och upphandling	44
Ledning och styrning	46
Ekonomi	48
Ekonomisk sammanställning	55

Förord

Göteborg är en fantastisk stad som är full av möjligheter där många människor vill bo och leva. En stad att vara stolt över. Men här finns också stora skillnader i livsvillkor mellan människor. Vi är övertygade om att det går att förändra, så att alla göteborgare kan känna tillit, trygghet och tro på framtiden. Vår gemensamma politik utgår från social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. Den ska bidra till att uppnå Göteborgs Stads mål samt regionala och nationella mål, där FN:s globala hållbarhetsmål utgör ramarna. De beslut vi fattar påverkar både oss som lever nu och kommande generationer. Politiken behöver därför bedrivas med långsiktighet.

Barnperspektivet ska genomsyra Göteborgs Stads arbete. Alla som bor i Göteborg ska kunna känna sig trygga. Kriminaliteten ska bekämpas med effektiva åtgärder och förebyggande insatser. Göteborg behöver bli en mer sammanhållen och mindre segregerad stad. En stad där människor med olika bakgrund och ålder enkelt kan mötas i vardagen och där integrationen är ömsesidig. Alla nya göteborgare ska snabbt kunna etablera sig i samhället och vara en del av samhällsutvecklingen. Vi kommer arbeta för ett samhälle fritt från våld, förtryck och diskriminering. Alla göteborgare ska få sina mänskliga rättigheter tillgodosedda.

Vi rödgröna tar över styret i Göteborg i ett svårt ekonomiskt läge. Efter år präglade av Covid-19-pandemin går vi in i en lågkonjunktur med mycket hög inflation och med kraftigt höjda priser på allt ifrån mat till byggmaterial. Göteborgs Stad ska stötta göteborgarna genom den ekonomiska krisen, skydda välfärden och förstärka klimatomställningen. Vi är beredda att ta ansvar för Göteborg och alla människor som lever här. Vi står ödmjuka inför uppgiften.

Vi kommer att arbeta för en stärkt välfärd där alla kan få den hjälp och det stöd som de behöver. Bostadsbristen ska byggas bort och Göteborg ska bli en grön stad med mer plats för kollektivtrafik, cykel och gång. Göteborgs Stads medarbetare är vår viktigaste resurs. Arbetsmiljön inom välfärden ska därför förbättras så att alla ges goda förutsättningar att utföra ett bra jobb för de som våra verksamheter är till för.

Vi befinner oss i ett klimatnödläge. För att klara klimatomställningen behövs städer som visar vägen bland annat genom att underlätta för fler att vara delaktiga. Göteborg ska bli en av EU:s 100 första klimatneutrala städer senast 2030. Mycket av framtidstron ligger i nya gröna jobb till nuvarande och framtida göteborgare, inte minst inom den industri som lockas till Västsverige.

Valresultatet innebär ett splittrat politiskt landskap både på riksnivå och här i Göteborg. Med knappt om tid har vi i denna budget i huvudsak fokuserat på de uppdrag och politiska inriktningar som är mest prioriterade att påbörja.

Jonas Attenius (S), Daniel Bernmar (V) och Karin Pleijel (MP)

Förskola

Mål:

Andelen utbildad personal i förskolorna ska öka och vara mer jämnt fördelad över Göteborg.

Alla förskolor ska hålla hög kvalitet och ge barn en trygg och stimulerande miljö.

Inriktning:

Barn som går i förskolan får bättre förutsättningar till god läsförmåga, högre studieresultat och social utveckling. En välfungerande förskola är avgörande för ett jämställt samhälle och är viktig för att familjer ska få en fungerande vardag. Barnomsorg på obekvämt arbetstid är en viktig del i detta.

Alla kommunala förskolor ska kännetecknas av hög kvalitet. I dagsläget är situationen delvis en annan: utbildad personal är koncentrerad till vissa delar av Göteborg, lokalerna är av skiftande kvalitet och möjligheterna till lek och lärande varierar.

Förskolepersonalen behöver bättre villkor och ska ges rätt verktyg för att kunna utföra sitt arbete. Arbetsmiljön måste förbättras och sjukskrivningstalen minska. Fler erfarna och lämpliga vikarier ska erbjudas vidareutbildning för att kunna tillsvidareanställas. Fler utbildade pedagoger behöver lockas till att arbeta i socioekonomiskt utsatta stadsdelar, exempelvis genom särskilda anställningsvillkor. Fler människor behöver välja förskolan som arbetsplats och barnskötare eller förskollärare som yrke.

Barngruppernas sammansättning speglar den utbildningsnivå, bakgrund och/eller inkomstnivå som är rådande i området. För barn från socioekonomiskt utsatta hem eller hem där svenska inte är modersmål får denna inledande ojämlikhet konsekvenser som märks i både grund- och gymnasieskolan, särskilt avseende språkutvecklingen. Göteborgs Stad ska motverka dessa skillnader genom särskilda insatser.

Uppdrag:

- » Förskolenämnden får i uppdrag att i samverkan med nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning erbjuda fler förskoleassistenter möjligheten att vidareutbilda sig på betald arbetstid.
- » Förskolenämnden får i uppdrag att i samverkan med Göteborgs universitet erbjuda fler barnskötare möjligheten att vidareutbilda sig på betald arbetstid till förskollärare.
- » Förskolenämnden får i uppdrag att genomföra särskilda satsningar för att förstärka språkutvecklingen och utjämna skillnaderna i språkutveckling på de förskolor som har störst behov.
- » Förskolenämnden får i uppdrag utreda vilka särskilda anställningsvillkor som kan erbjudas för att förbättra förutsättningarna för att locka utbildad personal till förskolor med sociala utmaningar.
- » Förskolenämnden får i uppdrag att öppna ytterligare en förskola med barnomsorg på obekvämt arbetstid.
- » Förskolenämnden får i uppdrag att utöka öppettiderna på öppna förskolan i socioekonomiskt utsatta områden.
- » Förskolenämnden får i uppdrag att tillgodose rätten till förskoleplats för alla barn som bor eller vistas under längre tid i Göteborg.

Grundskola och gymnasieskola

Mål:

Fler elever ska nå gymnasiebehörighet i grundskolan och fler elever ska fullfölja gymnasieskolan med godkända betyg.

Inriktning:

Kunskap, undervisning och studiero är centralt för grundskolan. Alla elever oavsett bakgrund ska ges de verktyg och det stöd som behövs för att nå kunskapsmålen. Det förutsätter att lärare får resurser som motsvarar de krav som ställs, att den socioekonomiska viktningen ökar och fler behöriga lärare och tillräckligt många skolledare rekryteras. Marknadsskolans segregeringseffekter ska motverkas genom att Göteborgs Stad upphör att planera för och markanvisa till vinstutdelande skolor. Nybyggnation av skolor ska planeras utifrån möjligheten att skapa en variation av socioekonomisk bakgrund i elevsammansättningen.

Grundskolan är den plats där barn möts och formas som individer. Det innebär att skolpersonal får ta ett stort ansvar för barns sociala utveckling och hälsa, något som i sin tur leder till att skolpengen måste användas till andra ändamål än kunskap och undervisning. Kostnader för sociala insatser ska därför i högre utsträckning bäras av andra än skolenheterna. Socionomer ska placeras ut på skolor och arbeta relationsskapande på ett sätt som avlastar skolpersonal. Elevhälsan ska förstärkas genom kompetenshöjande insatser om psykisk ohälsa bland barn. Det våldsförebyggande arbetet på skolorna ska fortsätta och vidareutvecklas i samverkan med civilsamhället.

Gymnasieskolan utgör unga göteborgares steg in i livet som vuxen. I dagsläget har den kommunala gymnasieskolan en relativt låg andel av det totala antalet gymnasieelever vilket innebär att stora delar av den generella resurstilldelningen riskerar att användas till vinstutdelning. Den kommunala gymnasieskolan ska arbeta för att öka sin totala andel av eleverna, samtidigt som höga kunskapsresultat och en god arbetsmiljö ska bibehållas. Att få fler ungdomar att se möjligheterna med yrkesprogram och fullfölja dessa är särskilt viktigt.

Uppdrag:

- » Grundskolenämnden får i uppdrag att öka den socioekonomiska viktningen av skolpengen.
- » Grundskolenämnden får i uppdrag att ge lärare och annan skolpersonal tydliga rutiner och stöd för när och hur de disciplinära åtgärder som medges i svensk lagstiftning kan användas, exempelvis avseende elever som måste särskiljas från ordinarie undervisning.
- » Grundskolenämnden får i uppdrag att utreda vilka särskilda anställningsvillkor som kan erbjudas för att förbättra rekryteringsförutsättningarna på skolenheter med sociala utmaningar.
- » Grundskolenämnden får i uppdrag att erbjuda fler barn plats i kulturskolan.
- » Stadsfastighetsnämnden får i uppdrag i samverkan med grundskolenämnden tillskapa fler skolplatser i områden med underskott av skolplatser, exempelvis genom strategiska förvärv och lämpliga tillbyggnader.
- » Utbildningsnämnden får i uppdrag att i samarbete med grundskolenämnden arbeta för att fler elever ska lockas att välja och fullfölja sina studier på kommunala yrkesprogram.

Sociala frågor

Mål:

Livsvillkoren för Göteborgs invånare ska bli mer jämlika.

Segregationen i Göteborg ska minska.

Hemlösheten ska upphöra till 2028.

Inriktning:

Socialtjänstens arbete ska främja människors ekonomiska och sociala trygghet, jämlikhet i livsvillkor och aktiva deltagande i samhällslivet. Socialtjänsten ska arbeta för att stärka människor som behöver stöd och minska skillnader i hälsa genom att stärka hälsan hos de med sämst hälsa. Det sociala arbetet ska också bidra till att bryta segregationen i Göteborg.

Anställda inom socialtjänsten ska ha goda förutsättningar att utföra sitt arbete. Arbetsmiljön ska förbättras och den personliga tryggheten ska säkerställas genom utökade säkerhetsåtgärder på arbetsplatserna.

De som är beroende av samhällets stöd för sin dagliga försörjning har rätt till ett värdigt liv. Fler invånare ska ges bättre förutsättningar till arbete eller meningsfull sysselsättning. Antalet hushåll med egen försörjning ska öka.

Barnperspektivet ska genomsyra det sociala arbetet. Barn och unga ska få insatser så tidigt som möjligt och det familjecentrerade arbetssättet ska utvecklas. Socialtjänsten ska arbeta relationsskapande och samverka med skola, fritidsverksamhet och föreningsliv för att förebygga våld, utanförskap och att unga rekryteras till kriminalitet. Barn som är i samhällets vård ska få stöd och behandling av hög kvalitet. Fritidsverksamheter för framförallt mellan- och högstadieåldern ska utvecklas och utökas.

Göteborgs Stad har nolltolerans mot våld i nära relationer. Arbetet för våldsprevention ska öka och Göteborgs Stad ska ekonomiskt stötta och samverka med tjej- och kvinnojourer, andra jourcentraler och föreningar som arbetar mot våld i nära relationer, inklusive hedersrelaterat våld och förtryck.

Det kunskapsbaserade våldsförebyggande arbetet ska användas inom fler fritidsverksamheter.

Alla invånare ska ges möjlighet att lämna eller minska sin beroende-problematik. Det evidensbaserade arbetet för att förebygga och förhindra missbruk av narkotika med fokus på ungdomar ska prioriteras.

Hemlösheten ska minska och barnfamiljer ska inte vräkas. Människor i behov av akut hjälp med mat eller tak över huvudet ska få hjälp utifrån individens behov.

Uppdrag:

- » Socialnämnderna får i uppdrag att i samverkan med grundskolenämnden utöka antalet socialarbetare som arbetar på grundskolor samt i fält efter ordinarie kontorsarbetstider i utsatta och särskilt utsatta områden.
- » Socialnämnderna och grundskolenämnden får i uppdrag att utöka placerade barns tillgång till särskilt stöd i sin skolgång genom Skolfam eller motsvarande arbetssätt.
- » Socialnämnderna får i uppdrag att i samverkan med Framtiden AB säkerställa att vräkningar av barnfamiljer upphör.
- » Socialnämnderna får i uppdrag att ta bort egenavgiften för skyddat boende för våldsutsatta.
- » Socialnämnderna får i uppdrag att i samverkan med stadsfastighetsnämnden uppdatera rutiner och arbetssätt i syfte att fler våldsutsatta ska erbjudas långsiktigt boende.
- » Socialnämnderna får i uppdrag att säkerställa långsiktigt stöd och finansiering till de ideella tjej- och kvinnojourerna.
- » Socialnämnderna får i uppdrag att i dialog med Västra Götalandsregionen utreda och ta fram förslag på hur förebyggande arbete och öppenvårdsinsatser för personer med eller i riskzon för beroendeproblematik kan stärkas.
- » Exploateringsnämnden får i uppdrag att i samverkan med socialnämnderna införa riktlinjer för att nyanlända som anvisas enligt bosättningslagen i högsta möjliga mån ska erbjudas boendelösningar i de primärområden som har högst socioekonomisk status och hög andel invånare med svenska som modersmål. Barnfamiljer som anvisats genom bosättningslagen ska erbjudas mer långsiktiga bosättningsvillkor, med möjlighet till fasta kontrakt.
- » Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samband den årliga anvisningen enligt bosättningslagen eftersträva en mer proportionell fördelning av flyktingmottagandet genom att erbjuda kommuner med ett relativt lågt flyktingmottagande möjligheten att självmant upplåta boendelösningar åt nyanlända.

Äldre och hälso- och sjukvård

Mål:

Äldres självbestämmande ska stärkas och hälsoskillnaderna utjämnas.

Inriktning:

Alla äldre har rätt till ett gott liv och ska kunna delta i samhällslivet på samma villkor som andra. Ett led i det arbetet är att stärka det hälsofrämjande och förebyggande arbetet. Social isolering är ett stort problem bland många äldre och ska åtgärdas. Arbetet med att förbättra arbetsmiljön för hela äldreomsorgen ska intensifieras för att göra yrket mer attraktivt.

Göteborgs Stad ska eftersträva en närhetsprincip vid val av kommunalt vård- och omsorgsboende för att äldre ska ges möjlighet till en plats på ett boende i sitt eller nära anhörigs stadsområde/stadsdel. Detta kräver planering och flexibilitet i planeringen gällande vård- och omsorgsboenden. Det nuvarande systemet för ramavtalsboenden ska avvecklas och ersättas med att det offentliga grundutbudet kan kompletteras med privata aktörer när kommunala vård- och omsorgsboenden når maxkapacitet, men även avseende geografisk spridning och boenden med särskild inriktning. Göteborg Stad ska möjliggöra för fler vård- och omsorgsboenden att kunna drivas som intraprenad för att öka personalens inflytande.

Genom att systemet enligt LOV i hemtjänsten avvecklas frigörs resurser som kan användas till att förstärka hemtjänsten och fortsätta med programmet "Attraktiv hemtjänst". Minutscheman i hemtjänsten ska avvecklas. Personalkontinuiteten ska förbättras genom att de som har hemtjänst träffar ett arbetslag med begränsat antal medarbetare. Problematiken kring kompetensförsörjning ska bland annat åtgärdas genom att inleda arbetet att bilda en äldre akademi och att anställda ges möjlighet att studera på arbetstid.

Uppdrag:

- » Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att avveckla systemet enligt lagen om valfrihetssystem (LOV) inom hemtjänsten.
- » Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att i samverkan med nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning säkerställa att personal i äldreomsorgen uppmuntras och bereds möjlighet att studera till upp till nivån vårdbiträde respektive undersköterska på arbetstid.
- » Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att utreda hur fler vård- och omsorgsboenden kan drivas som intraprenad för ökat inflytande för personalen.
- » Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att utreda hur personkontinuiteten i hemtjänsten kan öka och begränsa antalet personer hemma hos den som får hemtjänst.
- » Äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att utreda hur en närhetsprincip kan införas för vård- och omsorgsboende.

Funktionsstöd

Mål:

Livsvillkoren för personer med funktionsnedsättning ska förbättras.

Göteborg ska vara en tillgänglig stad för alla oavsett funktionalitet.

Inriktning:

Göteborg ska vara en inkluderande stad där alla kan delta på lika villkor oavsett funktionalitet. För att personer med funktionsnedsättningar ska ha möjlighet att nå full delaktighet i samhället ska funktionsrätts- och tillgänglighetsperspektivet inkluderas i alla politikområden.

Personer med funktionsnedsättningar ska ha rätt till en meningsfull sysselsättning. Alla som har behov ska erbjudas daglig verksamhet av god kvalitet. För att öka stabiliteten och kvaliteten inom daglig verksamhet ska systemet enligt LOV avvecklas och ersättas med ett system enligt LOU som tar stor hänsyn till brukarnas behov och önskemål.

Den fysiska tillgängligheten ska fortsätta förbättras i byggnader, transportmedel och kommunens lokaler.

Göteborgs Stad ska möjliggöra barn och ungas rätt till en bra fritid i samarbete med föreningslivet, sprida information om vilka verksamheter som finns att tillgå och utveckla nya möjligheter till fritidssysselsättning.

Mot bakgrund av att många personer i behov av personlig assistans och/eller avlastning i form av korttidsvistelse blivit av med sina insatser ska Göteborgs Stad återgå till att fatta mer tillåtande beslut.

Uppdrag:

- » Nämnden för funktionsstöd får i uppdrag att avveckla systemet enligt lagen om valfrihetssystem (LOV) inom daglig verksamhet och ersätta det med ett system enligt lagen om upphandlingsystem (LOU).
- » Nämnden för funktionsstöd får i uppdrag att utöka möjligheterna för personer med funktionsnedsättningar att få insatsen korttidsvistelse.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att i samverkan med stadsfastighetsnämnden och andra relevanta parter fortsätta tillgänglighetsanpassningen av Göteborgs Stads lokaler.
- » Nämnden för funktionsstöd får i uppdrag att i samverkan med socialnämnderna, idrotts- och föreningsnämnden och föreningslivet förstärka och utveckla möjligheter till bra fritidssysselsättning för barn med funktionsnedsättningar.

Demokrati

Mål:

Göteborg ska vara en jämlik och jämställd stad där alla bemöts likvärdigt, får sina mänskliga rättigheter tillgodosedda och ges likvärdiga möjligheter oberoende av kön.

Inriktning:

Demokrati är en grundläggande rättighet som ger människor rätt att påverka sina förhållanden och framtiden. Göteborgs Stad ska därför arbeta aktivt med att ge alla invånare oavsett bakgrund rätt förutsättningar att kunna delta i samhället, ha tillgång till information och kunna påverka politiska beslut.

Göteborgs Stad ska med utgångspunkt i planen för stärkta insatser mot rasism, stärka rättigheterna för invånare som drabbas av rasism och kontinuerligt bekämpa alla uttryck och attityder för rasism. Särskilt fokus ska läggas på att motarbeta rasismens spridning bland barn och ungdomar. Homofobin ska bekämpas i hela Göteborg och hbtqi-personers livsvillkor ska förbättras med utgångspunkt i Göteborgs Stads plan för att förbättra hbtq-personers livsvillkor. Som ett led i detta ska finansieringen av regnbågshuset stärkas.

Folkbildning på lokal nivå ska stödjas och stödet till studieförbund och andra folkbildningsaktörer ska öka. Alla studieförbund ska behandlas lika avseende vilka krav som ställs på dem för att få bidrag.

En viktig del i demokratiarbetet är medborgarservice och därmed säkra tillgången till medborgarkontor. Nämnder som arbetar nära invånarna ska arbeta aktivt med medborgardialog och medborgardeltagande. Arbetet med medborgardialoger ska bli mer transparent och tydligt i kommunikationen med invånare. Det ska vara lätt att följa kommunens beslutsprocesser och de idéer som uppkommer under medborgardialoger.

Uppdrag:

- » Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda om det finns bolag som i stället kan drivas i nämndform.
- » Socialnämnd Hisingen får i uppdrag att genomföra ett pilotprojekt med en medborgarbudget. Projektet ska riktas mot något av Göteborgs särskilt utsatta områden med fokus på kultur och fritid.
- » Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samband med den första uppföljningen av Göteborgs Stads plan för stärkta insatser mot rasism, särredovisa hur de olika typerna av rasism så som antisemitism, antiziganism, afrofofi, islamofobi och rasism mot samer tar sig uttryck samt lämna förslag på eventuella grupp-specifika åtgärder.
- » Kommunstyrelsen får i uppdrag att inrätta en central samordningsfunktion för Agenda 2030-arbetet för att stärka arbetet med jämlikhet, jämställdhet och mänskliga rättigheter.
- » Nämnden för demokrati- och medborgarservice får i uppdrag att fortsatt betala ut föreningsbidrag till Göteborgs Närradioförening årligen som bland annat tillhandahåller samhällsinformation, politiska diskussioner och information från region- och kommunfullmäktigesammanträden.

Trygghet

Mål:

Göteborg ska vara en säker och trygg stad.

Inriktning:

De senaste åren har andelen göteborgare som uppfattar Göteborg som en trygg och säker stad minskat. Den upplevda tryggheten bland kvinnor och ungdomar har minskat mest. Upplevd otrygghet och faktisk otrygghet begränsar människors rörelsefrihet. De kommunala verksamheterna ska bidra till att minska otryggheten på offentlig plats.

Ordningsvakter för LOV3-områden ska kvarstå i liknande omfattning som idag. Antalet LOV3-områden kan justeras efter behov och efter samverkan med polisen. Under året ska en utvärdering genomföras av LOV3-områdena och ordningsvakterna för att mäta effekterna på upplevd trygghet, faktisk trygghet och brottsförebyggande förmåga. Utvärderingen ska genomföras i samverkan med Polismyndigheten och akademien.

Nyrekryteringen till de kriminella gängen som riktar sig till allt yngre barn ska brytas. De betydande polisiära resurser som har avsatts kan få stor effekt, men framför allt om de kombineras med en väsentlig utökning av det brottsförebyggande arbetet och av det grundläggande välfärdsåtagandet. Det brottsförebyggande arbetet ska därför byggas ut, nya arbetssätt prövas och avhopparverksamheten förstärkas. Strategin för utsatta områden ska revideras i syfte att bibehålla den höga takten och ambitionen, men få mer realistiska målsättningar och finansierade förutsättningar.

Göteborgs Stads arbete mot hedersförtryck och parallella samhällssystem ska förstärkas och nya åtgärder vidtas under mandatperioden. De kommunala verksamheterna ska löpande stötta Polismyndigheten och andra myndigheter i bekämpningen av välfärdsbrottslighet, folkbokföringsbrott och svartkontrakt.

Uppdrag:

- » AB Framtiden får i uppdrag att revidera Göteborgs Stads handlingsplan för att inga områden ska vara särskilt utsatta 2025 till att inga områden ska kategoriseras som särskilt utsatta år 2030 samt att inga områden ska kategoriseras som utsatta år 2035.
- » Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda inrättandet av en trygghets- och larmcentral med befogenhet att samordna stadens larm, kameror, trygghetsvårdar och ordningsvakter. Utredningen ska inkludera möjligheten för allmänheten att kontakta centralen vid behov och ske i samverkan med polisen och Västra Götalandsregionen.
- » Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med socialnämnd centrum upprätta fler samverkanslokaler för poliser, ordningsvakter, fältassistenter och trygghetsvårdar.
- » Socialnämnderna får i uppdrag att bygga ut det socialt förebyggande och brottsförebyggande arbetet, både genom fler anställda och genom nya arbetssätt.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att i samverkan med kommunstyrelsen, Polismyndigheten och andra aktörer bidra till att sätta upp kameror i de delar av Göteborg där behov finns. För att värna integritet kan även pixelerade kameror användas i lämpliga fall.

Idrott, föreningar och evenemang

Mål:

Deltagandet i idrotts- och föreningslivet ska öka bland de grupper som vanligtvis inte är aktiva.

Inriktning:

Göteborgs Stad ska värna allas rätt till en meningsfull fritid på ett inkluderande och icke-diskriminerande sätt. Fler ska ges möjlighet till fysisk aktivitet. Föreningslivet ska ges utökade föreningsbidrag för att kunna bidra till ett starkare samhälle och en förbättrad folkhälsa. Göteborg Stad ska möjliggöra för fler aktiviteter att kunna genomföras utomhus.

Att behålla motions- och gymanläggningar i kommunal regi säkrar en god tillgång till prisvärd motion för invånare som vanligtvis inte motionerar. Vid planering av idrottsanläggningar ska den huvudsakliga inriktningen vara kommunal drift och regi.

Då Göteborg växer skapas en konkurrens om utrymmet. Då är det viktigt att tillgodose behoven av idrottsplatser, idrottshallar och områden för spontanidrott och utevistelse. I takt med att Göteborg växer behöver det gemensamma åtagandet av idrottslig infrastruktur göras detsamma.

Strategin för Göteborgs sim- och badanläggningar ska vara vägledande för utbyggnaden av bad- och simhallar.

Lokalbidraget ska möjliggöra för föreningar som hyr av annan hyresvärd än kommunen att kunna bedriva sin verksamhet. Göteborgs Stad ska ha tydlig kontroll över föreningsbidragen och begränsa riskerna att bidrag betalas ut till föreningar som inte följer beslutade regler.

Göteborgs Stad ska skapa goda förutsättningar för bredd- och elitidrott samt de årligen återkommande evenemangen. Jämställdhets-, jämlikhets- och hållbarhetsperspektiv ska vägas in när Göteborgs Stad arrangerar eller medfinansierar evenemang.

Uppdrag:

- » Idrotts- och föreningsnämnden får i uppdrag att vikta föreningsstöd för att särskilt stötta föreningar vars medlemmar bor i utsatta områden.
- » Idrotts- och föreningsnämnden får i uppdrag att i samverkan med stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden ta fram mark för en ny simhall i Majorna-Linné.
- » Idrotts- och föreningsnämnden får i uppdrag att i samverkan med stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden möjliggöra att en ny fullmåttsbassäng i Backa driftsätts senast 2025.
- » Idrotts- och föreningsnämnden får i uppdrag att rikta särskilda resurser till tjejers och kvinnors idrottande och friskvård.
- » Socialnämnderna får i uppdrag att i samverkan med idrotts- och föreningsnämnden inrätta och driva fritidsbanker i de fyra stadsområdena. Uppdraget ska genomföras i enlighet med förslaget på organisation i tidigare utredning.
- » Idrotts- och föreningsnämnden får i uppdrag att tidigarelägga byggnationen av minst en ishall utöver ishallarna i Kviberg och på Ruddalen. Denna ska driftsättas senast 2026.
- » Idrotts- och föreningsnämnden får i uppdrag att i samverkan med Got Event helt avgiftsfria kommunens badanläggningar för pensionärer och barn under tolv år i vuxens sällskap.
- » Idrotts- och föreningsnämnden får i uppdrag att avbryta arbetet med att privatisera gymverksamheten. Uppdraget "Idrotts- och föreningsnämnden får i uppdrag att inte driva kommunala gym där andra aktörer kan göra det. Nämnden ska pröva om verksamheten ska bibehållas i kommunal, enskild regi eller som föreningsdrivna anläggningar" från Göteborgs Stads budget 2020 förklaras därmed fullgjort.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att i samverkan med idrotts- och föreningsnämnden bygga minst fem utomhusgym utöver befintlig plan. De ska byggas i områden där det bäst gynnar folkhälsan.

Miljö- och klimat

Mål:

Göteborgs klimatavtryck ska kraftigt minska för att vara nära noll senast 2030 i linje med Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram.

Göteborgs biologiska mångfald ska öka.

Alla göteborgare ska ha en hälsosam livsmiljö.

Inriktning:

Världen och Göteborg befinner sig i ett klimatnödläge. Göteborg Stad ska vara en föregångare inom miljö- och klimatarbetet och bli en av EU:s första klimatneutrala städer 2030. Det innebär att tydliga utsläppsminskningar ska ske under mandatperioden och att resurs- och energieffektiviseringen ska öka, exempelvis genom arbete med cirkulär ekonomi. Miljö- och klimatprogrammets mål ska uppfyllas i konkret handling. Samtliga nämnder och styrelser ska ansvara för att detta sker.

Många frågor inom miljö- och klimatarbetet berör områden nära göteborgarnas vardag. För att omställningen ska bli framgångsrik krävs därför en bred folklig acceptans. Klimatomställningen ska vara rättvis och det ska vara enkelt för alla att bidra. En förutsättning för detta är ett aktivt samarbete med allmänheten, idéburen sektor, näringsliv och akademi. Om takten visar sig vara otillräcklig för att nå miljö- och klimatmålen, ska fler och förstärkta åtgärder genomföras. Göteborgs Stads klimatråd kommer att ha en viktig funktion i arbetet med att nå miljö- och klimatmålen.

En aktiv grön omställning bidrar också till en starkare sysselsättning med fler gröna jobb, grön produktion och fler växande företag i alla delar av Göteborg. Göteborg Stad ska aktivt stötta etableringen av grön industri, exempelvis fossilfri vätgasproduktion, för att säkra hållbara alternativ till fossila bränslen. Omställningen till förnybar och fossilfri fjärrvärme och elproduktion fram till 2030 ska påskyndas. I ett krisläge kan annan reservkraft tillfälligt tillåtas.

Alla som bor och vistas i Göteborg ska ha en hälsosam livsmiljö som är fri från farliga kemikalier och föroreningar. Göteborg ska vara en grön, hållbar och robust stad där ekosystemtjänster tillgodoser människors behov nu och i framtiden. Natur och livsmiljöer för biologisk mångfald ska värnas och utvecklas.

Uppdrag:

- » Miljö- och klimatrådsnämnden får i uppdrag att utöka energi- och klimatrådgivningen för att hjälpa privatpersoner, föreningar och företag att minska sin energianvändning och effektopparna i energisystemet.
- » Stadsfastighetsnämnden får i uppdrag att sprida arbetet med energieffektivisering och att minska effektopparna inom Göteborgs Stads egna verksamheter.
- » Stadsfastighetsnämnden får i uppdrag att i samverkan med AB Framtiden och Higab AB arbeta för en snabbare utbyggnad av solenergi. Uppdraget ska genomföras med respekt för kulturhistoriska värden.
- » Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att underlätta för installation av solceller på fler platser än idag, exempelvis genom kartläggning och justering av detaljplaner.
- » Göteborg Energi AB får i uppdrag att genomföra åtgärder för att öka stödet och uppmuntra mikroproducenter av grön el.
- » Göteborgs Hamn AB får i uppdrag att i samverkan med Göteborg Energi AB anlägga fler elektrifierade anslutningsmöjligheter vid hamnens kajer.
- » AB Framtiden får i uppdrag att i samverkan med Higab AB och stadsfastighetsnämnden genomföra energieffektiva renoveringar inom det kommunala bostads- och fastighetsbeståndet. Kulturmiljö och livscykelerspektiv på renoveringarna ska beaktas.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att ta fram riktlinjer för att förbjuda reklam för fossil kol-, olje- och gasutvinning på Göteborg stads reklamtavlor.
- » Renova AB får i uppdrag att påbörja projektering av en biokolsanläggning i samverkan med ägarkommunerna.
- » Grundskolenämnden får i uppdrag att vidareutveckla Göteborgsmodellen för mindre matsvinn till att även omfatta tallrikssvinnet för skolmatsalar.
- » Kommunstyrelsen får i uppdrag att revidera stadsmiljönämndens och stadsbyggnadsnämndens reglementen så att ansvar för inrättande av naturreservat flyttas från stadsmiljönämnden till stadsbyggnadsnämnden.
- » Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att färdigställa naturreservatet i Lärjeåns dalgång samtidigt som jordbruk och gröna näringar möjliggörs. Synpunkter som inkommer under samrådet ska beaktas och dialogen med boende och verksamma inom området ska förbättras.

- » Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att färdigställa skyddade områden för ålgräs.
- » Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att fortsätta arbetet med ytterligare kultur/naturreservat.
- » Miljö- och klimatnämnden får i uppdrag att i samverkan med stadsbyggnadsnämnden, stadsmiljönämnden och kretslopp- och vattennämnden genomföra åtgärder för att nå god vattenstatus i hav, sjöar och vattendrag enligt Göteborgs Stads åtgärdsplan för god vattenstatus 2022-2027.
- » Stadsbyggnadsnämnden och stadsmiljönämnden får i uppdrag att stärka strategiarbetet inom Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram.
- » Miljö- och klimatnämnden får i uppdrag att inrätta och utveckla en samarbetsfunktion för Göteborgs Stads aktörer med koppling till livsmedelsförsörjning.

Stadsmiljö

Mål:

Framkomligheten ska vara god och andelen göteborgare som använder hållbara trafikslag ska öka, samtidigt som biltrafiken ska minska, i linje med Göteborgs Stads trafikstrategi.

Buller, luftföroreningar, partiklar och utsläpp av växthusgaser från trafiken ska minska.

Göteborgs offentliga rum ska vara vackra, välskötta, trygga och tillgängliga samt gynna den biologiska mångfalden.

Inriktning:

Göteborgs ska erbjuda miljöer som är inbjudande att vistas i för människor i alla åldrar, med grönska, minskat buller och frisk luft.

Ett välfungerande trafiksystem är en förutsättning för att människors vardag och fritid ska fungera. Göteborgarnas, näringslivets och turisternas mobilitet och transportbehov ska tillgodoses samtidigt som klimatutsläppen minskar och trafiksäkerheten förbättras. Göteborgs Stads trafikstrategi ska ligga i linje med att nå målen i Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram. Regleringar och förändringar av privatbilismen ska genomföras ansvarsfullt, med stegvisa reformer och med tydligt utpekade alternativ. Göteborgs Stad ska arbeta för att begränsa biltrafiken över kommungränsen, minska buller, få ner utsläppen och förenkla för kollektivtrafiken. Göteborgs innerstad ska bli utsläppsfri genom en miljözonklass 3 som införs stegvis.

Det hållbara resandet ska prioriteras för en mer effektiv framkomlighet. Snabb, effektiv och billigare kollektivtrafik och tydligt definierade stråk för kollektivtrafiken är avgörande för att fler ska kunna resa kollektivt. För en utbyggd kollektivtrafik i framtiden behövs finansiering från flera parter, där staten behöver ta ett större ansvar. Göteborg ska vara en konstruktiv och pådrivande part för att kunna förverkliga Målbild Koll2035.

För att fler ska kunna gå och cykla säkert i vardagen behöver utrymme för gående och cyklister ges hög prioritet i Göteborg. Tydligt reglerade mikro-mobilitetstjänster kan bidra till att skapa hållbara transportmönster.

Grönområden, parker och andra offentliga platser ska ha en god tillgänglighet, vara välskötta i hela Göteborg och bidra till biologisk mångfald i gröna stråk. Göteborgarnas möjlighet att komma nära vattnet ska säkerställas.

Stadsmiljöfrågor engagerar göteborgarna. I stadsmiljönämndens arbete är en väl fungerande synpunktshandling och medborgardialog centralt.

Uppdrag:

- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att i samverkan med exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden belysa nya infrastrukturprojekt utifrån ett nyttokostnadsperspektiv inklusive klimatpåverkan och social hänsyn. Klimatberäkning ska genomföras på alla infrastrukturella investeringar med planerad byggstart år 2024 och framåt med undantag för redan påbörjade detaljplaner och projekt där det redan finns en beslutad genomförandestudie. Projekt med uppenbart låg klimatpåverkan behöver inte beräknas.
- » Business Region Göteborg får i uppdrag att i samverkan med andra aktörer kraftfullt bygga ut laddinfrastrukturen för att underlätta omställningen av fordonsflottan, för både tunga och lätta fordon.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att verka för att minska bilpendlingen över kommungränsen genom satsningar på kollektivtrafik inom Göteborg samt fler pendelparkeringar och parkeringsnoder på strategiska platser.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att påskynda arbetet med en sänkning av bashastigheten för trafiken enligt Göteborgs riktlinje för hastighetsgränser. Fokus ska ligga på stråk där behovet är som störst för att öka trafiksäkerheten för gående och cyklister eller för att minska bullerstörningar för boende.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att införa 30 km/h som bas-hastighetsnorm inom ett definierat pilotområde med hög folklig acceptans, exempelvis inom pågående pilotområde för cykel.
- » Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att revidera parkeringspolicyn med utgångspunkt i Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram och trafikstrategin. Inriktningen ska vara att parkeringarnas fotavtryck ska minska samtidigt som tillgängligheten ska vara god, exempelvis genom att flytta markparkeringar till p-hus och strategiska parkeringsnoder.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att fler av Göteborgs Stads p-platser ska reserveras till en ökad andel gröna bilpooler och delningstjänster.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att bygga ut och prioritera säkra cykelparkeringar.

- » Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att sänka parkeringstalen för bilar i centrala och halvcentrala lägen i Göteborg. Befintliga boendeparkeringar ska värnas till antalet i den mån det är möjligt utan att det hämmar stadsutvecklingen.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att i samverkan med Göteborgs Stads Parkering AB höja parkeringsavgifterna i områden där det råder hög efterfrågan i syfte att öka de totala parkeringsintäkterna samt minska trafikbelastning och buller. Mer dynamisk prissättning ska eftersträvas. Hänsyn ska tas till de som arbetar på obekvämt arbetstid.
- » Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att i samverkan med stadsmiljönämnden använda miljözon klass 3 som verktyg för att kunna bygga fler bostäder, förskolor och skolor. Verktöget ska användas främst i nybyggnadsområden där kraven för luftkvalitet och buller riskerar att inte uppnås.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att i samverkan med exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden att anlägga fler kollektivtrafikkörfält i centrala Göteborg och verka för fler kollektivtrafikkörfält vid tillfartsleder.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att genom förhandling med Västra Götalandsregionen verka för alternativa kommunikationer mellan Bergsjön och centrala Göteborg. Detta ska minska belastningen och sårbarheten i det befintliga spårnätet.
- » Kommunstyrelsen får i uppdrag att inleda förhandlingar med Västra Götalandsregionen för att möjliggöra ett införande av subvention på periodkortet i Göteborg.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att påskynda genomförandet av Göteborgs Stads cykelprogram, bland annat genom att öka underhållet av cykelvägar, öka säkerheten, öka attraktiviteten och genomföra aktiviteter i syfte att uppmuntra fler att cykla.
- » Exploateringsnämnden får i uppdrag att påskynda byggnationen av den beslutade gång- och cykelbron.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att i samverkan med grundskolenämnden skapa säkra cykelvägar och bilfria zoner vid skolor med otrygg trafikmiljö där detta är lämpligt.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att utreda hur området innanför vallgraven ska göras bilfritt till år 2035.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att med inspiration från Göteborgs Stads stadsmiljöplan ta bort parkeringarna på Kungstorget längs Bazargatan i syfte att skapa en levande stadsmiljö med plats för lek, restauranger, handel och möjlighet att komma nära vattnet. Framkomlighet för leveranser och korttidsparkeringar för butikernas kunder ska tillgodoseas.

- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att utöka skötseln av värdefulla naturområden.
- » Stadsmiljönämnden i samverkan med andra berörda parter inom Göteborgs Stad får i uppdrag att öka nyplanteringen av träd, exempelvis i alléer och nya bostadsområden i syfte att bidra till bättre stadsmiljö och biologisk mångfald.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att tillse att alla nyupphandlade och nyinköpta fordon för färdtjänst och stadsbusstrafik ska vara fossilfria i högsta möjliga mån.
- » Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att i samverkan med relevanta nämnder kartlägga förekomsten av badföreningar och privata stränder i Göteborg. Kartläggningen ska innehålla en redogörelse för om dessa är förenliga med allemansrätten och de strandskyddsbestämmelser som finns.

Stadsutveckling och bostäder

Mål:

Göteborg ska bli en mer blandad stad, bostadsbristen byggs bort och behovet av lokaler för kommunal service tillgodoses.

Inriktning:

Göteborg är en socioekonomiskt segregerad stad. Med rätt stadsplanering kan detta förändras. Stadsutvecklingens syfte är att skapa en levande, blandad, grön, vacker och trygg stad. Idag är stadskvaliteter fokuserade till enstaka knutpunkter och främst till Göteborgs centrala delar. Samtidigt har Göteborgs Stad en mycket stor markreserv, i både centrala och mindre centrala lägen, som kan användas för att minska bostadsbristen och bygga ihop Göteborg.

De senaste årens minskande planproduktion har försvårat möjligheterna att snabbt minska bostadsbristen. Avkylningen av fastighetsmarknaden och de stagnerande bostadspriserna påverkar ytterligare den totala bostadsproduktionen. Med hänsyn tagen till detta behöver Göteborgs Stad ha ambitiösa mål att arbeta efter. Till 2026 års slut ska därför 25 000 bostäder planeras, framför allt genom att planering påbörjas för kvartersstad på ytor som sedan länge identifierats som lämpliga för bostadsbyggnation. Fram till 2028 ska 25 000 bostäder färdigställas, exempelvis genom att AB Framtiden förvärvar bygggrätter över hela Göteborg och uppför fler kommunala hyresrätter. Fram till 2030 är målsättningen att kötiden på BoPlats ska halveras, vilket innebär att kötiden ska sjunka från 2021 års 6,4 år i snitt till 3,2 år i snitt.

Det finns en mycket stor efterfrågan på hyresrätter med låg hyra. Att det allmännyttiga beståndet finns i centrala och halvcentrala delar av Göteborg innebär att även göteborgare med lägre inkomster kan bo i nästan alla stadsdelar. Inga ombildningar ska genomföras i den kommunala allmännyttan. Blandade bostadsområden ska uppnås genom nyproduktion, där fokus för bostadsplaneringen ska ligga på den upplåtelseform som saknas i respektive stadsdel.

”Göteborgs utvidgade innerstad” och AB Framtidens arbete med värdeskapande stadsutveckling ska utgöra grunden för Göteborgs utbyggnad under mandatperioden. Det innebär bland annat att Göteborgs Stad ska planera stora områden långsiktigt med fokus på att skapa sammanhållande stråk, att bygga en tät stad och omvandla överdimensionerade vägar till stadsgator. Inriktningen ska vara att Göteborg ska bli en 15-minutersstad där det som behövs dagligen finns nära, exempelvis affärer, skolor, och service. Gröna stråk ska värnas för att skapa hälsofrämjande livsmiljöer, vackra stadsmiljöer och säkra den biologiska mångfalden.

Modernistisk stadsplanering ska undvikas i högsta möjliga mån. Trädgårdsstad och kvarterstad med sammanbyggda kvarter och levande bottenplan ska premieras i planering och nyproduktion under mandatperioden. Nybyggnation ska i första hand ske på redan exploaterad mark och i nära anslutning till kollektivtrafik. Värdefulla naturområden och brukningsbar jordbruksmark ska värnas. Klimatanpassningsarbetet ska påskyndas för att motverka konsekvenserna av klimatförändringarna.

AB Framtiden ska komplettera sitt bestånd med de storlekar och lägenhetstyper som saknas i varje område. Både allmännyttan och ansvariga nämnder ska verka för en ökad andel större lägenheter. 500 småhus, primärt med små tomter och i vissa fall med hyresrätt som upplåtelseform, ska byggas varje år. Småhusen ska planeras och byggas över hela Göteborg i anslutning till befintlig infrastruktur, inklusive kollektivtrafik.

Den nya organisationen för stadsutveckling bedöms ge viktiga effektivitetsvinster och därmed lägga grunden för snabbare exploatering och planering. Stadsbyggnadsnämndens strategiska ansvar ställer höga krav på nämndens förmåga att hålla ihop stadsutvecklingen. Nämnden tillskjuts resurser för att uppnå de nödvändiga planeringsmål som ställs under mandatperioden. Fokus på ekonomin i stadsutveckling är central för framdriften i stadsplaneringen.

Göteborgs Stad har länge haft en viss eftersläpning i planeringen av välfärdslokaler, idrottslokaler och annan kommunal service. För att kunna producera fler bostäder i centrala och halvcentrala lägen är det viktigt att välfärdsnämnderna tidigt bereds möjlighet att inkomma med synpunkter kring behovet av offentlig service och samhällliga funktioner. Ny kommunal service ska inhysas i multifunktionella fastigheter i större utsträckning och därmed minska kvadratmeterpriset och effektivisera den kommunala markanvändningen.

Uppdrag:

- » Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att planera för 25 000 bostäder till 2026.
- » Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att i samverkan med exploateringsnämnden, kretslopps- och vattennämnden och stadsmiljönämnden påskynda genomförandet av åtgärder enligt handlingsplanen för klimatanpassning.
- » Exploateringsnämnden får i uppdrag att vid markanvisningar ställa krav på klimatneutralt byggande och användning av återbrukat byggmaterial.
- » Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att tillföras ett tematiskt tillägg till översiktsplanen för produktion och lagring av förnybar energi, där havsbaserad vindkraft ingår.
- » Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att i samverkan med stadsmiljönämnden och exploateringsnämnden omvandla Dag Hammarskjöldsleden, Hjalmar Brantingsgatan och Almanacksvägen/Kortedalavägen till stadsmässiga stråk. Framkomligheten för kollektivtrafiken ska fortsatt prioriteras i dessa stråk.
- » AB Framtiden får i uppdrag att utreda och införa försörjningskrav i delar av det allmännyttiga beståndet enligt inriktningen att maximalt 20 procent av lägenheterna får uthyras till individer som har inkomst från försörjningsstöd.
- » AB Framtiden får i uppdrag att ta fram en ny modell för ett regelbundet och tydligt medbestämmande för de boende. Uppdraget ska förankras med hyresgäster.
- » Exploateringsnämnden får i uppdrag att i samverkan med AB Framtiden skapa nya platser för egen odling och tillsammansodling.
- » AB Framtiden får i uppdrag att inte genomföra några ombildningar av hyresrätter till bostadsrätter under mandatperioden. Samtliga planerade ombildningar stoppas.
- » Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att tydligt utgå från Göteborgs Utvidgad Innerstad och AB Framtidens arbete med värdeskapande stadsutveckling i stadsplaneringen. I uppdraget ingår att tydligt premiera kvartersstad med sammanbyggda kvarter och lokaler i bottenplan i planeringen under mandatperioden.
- » Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att i samverkan med exploateringsnämnden och AB Framtiden säkerställa att planering och byggnation av nya flerbostadshus ska hålla hög arkitektonisk kvalitet, exempelvis genom planering av klassisk, traditionell arkitektur och moderna landshövdingehus. Nybyggnation ska ta hänsyn till omgivande bebyggelse som har hög kvalitet.
- » Exploateringsnämnden får i uppdrag att föreslå lämpliga placeringar för tillfälliga bostäder på ytor där det för tillfället inte är möjligt att bygga permanenta bostäder.
- » AB Framtiden får i uppdrag att öka byggtakten till 2300 bostäder per år inom koncernen från år 2025. Målsättningen är att 600 av dessa ska vara bostadsrätter eller äganderätter. Produktionen av hyresrätter ska primärt ske utanför utsatta områden.
- » AB Framtiden får i uppdrag att arbeta aktivt med låga hyror i nybyggnation. Nya hyror ska löpande jämföras med andra fastighetsägares hyror i jämförbara projekt med målet att AB Framtidens hyror ska hålla ett lägre snitt.
- » AB Framtiden får i uppdrag att anpassa renoveringsplaneringen för att säkerställa att hyresgäster kan bo kvar efter genomförd renovering och genomföra underhåll på sådant sätt att höga hyreshöjningar långsiktigt minimeras.
- » Exploateringsnämnden får i uppdrag att i samverkan med stadsbyggnadsnämnden genomföra en tilläggsutredning till Göteborgs Utvidgade Innerstad i syfte att öka produktionen av småhus och radhus enligt trädgårdsstadens principer och för att möjliggöra en årlig byggnation av 500 småhus.
- » Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att stoppa planeringen av de föreslagna småhusområdena i Säve, Bua, Skogome och utredningsområdena i Björlanda.
- » Exploateringsnämnden får i uppdrag att ställa krav på privata fastighetsägare att förmedla tillkommande hyresrätter genom BoPlats inom ramen för markanvisningsprocessen.
- » Exploateringsnämnden får i uppdrag att ställa krav inom ramen för markanvisningsprocessen på att privata fastighetsägare ska överlåta i snitt 12,5 procent av nytt bostadsbestånd till sociala ändamål. Målet är att nya sociala kontrakt ska vara utspridda över hela Göteborg, och endast i undantagsfall förekomma i utsatta områden.
- » Exploateringsnämnden får i uppdrag att säkerställa och löpande följa upp att stadsplaneringen har en balans i ekonomin. Exploateringsprojekt ska eftersträva ett positivt ekonomiskt resultat. Enskilda projekt kan tillåtas uppvisa negativt ekonomiskt resultat om det finns goda skäl för detta.
- » Exploateringsnämnden får i uppdrag att i samverkan med stadsbyggnadsnämnden, stadsfastighetsnämnden och idrott- och föreningsnämnden säkerställa att plats och ytor bereds för kommunal service i all framtida planering, inklusive som delar av funktionsblandade fastigheter.

- » Stadsfastighetsnämnden får i uppdrag att i samverkan med berörda nämnder säkerställa att nybyggnation av kommunala lokaler genomförs med hänsyn till att lokalbehovet skiftar över tid och eftersträva samlokalisering av olika funktioner. Lokaler ska konstrueras på sådant sätt att de kan ställas om till olika funktioner beroende på behovet.
- » Stadsbyggnadsnämnden får i uppdrag att påbörja planering av ytterligare en gång- och cykelbro. Tills de nya broarna är byggda ska Göteborgs Stad verka för att regionen utökar älvtrafiken. Hänsyn ska tas till Vänersjöfartens behov.
- » Exploateringsnämnden får i uppdrag att skyndsamt stoppa försäljningen av stora Varholmen.

Kultur

Mål:

Alla göteborgare ska ha god tillgång till kultur oavsett i vilken stadsdel de bor.

Inriktning:

De kommunala kulturinstitutionerna och de fria kulturutövarna är en viktig del av Göteborgs kulturella välfärd. Genom museum, bibliotek, teaterscener, musik, dans och film träffas göteborgare med olika bakgrund, ålder och från olika delar av Göteborg. Göteborgs Stad ska arbeta för en välfungerande kulturell infrastruktur i form av lokaler, ateljéer och stöd till det fria kulturlivet.

Barn och ungdomars rätt till kultur prioriteras under mandatperioden. Fler barn ska erbjudas en plats i kulturskolan, för att redan tidigt i livet kunna upptäcka och utforska kulturella möjligheter.

Folkbiblioteken är den bildningsinstitution som flest göteborgare besöker. Alla invånare ska ha nära till ett folkbibliotek. Biblioteken ska ha mer generösa öppettider, både bemannade och genom konceptet ”meröppet”.

Det fria kulturlivet bidrar till att skapa ett Göteborg som fler människor vill bo i och besöka. Det är viktigt att värna samarbetet mellan det offentliga och fria kulturlivet, exempelvis genom att offentliga lokaler tillgängliggörs för kulturutövare, att skäligen hyror kan erbjudas och att mer resurser avsätts till att stötta det fria kulturlivet.

Det lokala kulturarvet ska tillgängliggöras. Genom att uppmärksamma den lokala kulturhistorien och ge människor kunskap om densamma, skapas sammanhållning och gemenskap mellan människor, oavsett ursprung eller bakgrund. Kulturhistoriskt intressanta platser och miljöer ska vara lätta att besöka. Göteborgs industriella historia ska uppmärksammas.

Uppdrag:

- » Kulturnämnden får i uppdrag att inrätta ett bibliotek i Norra Biskopsgården.
- » Kulturnämnden får i uppdrag att uppmärksamma Göteborgs industriarbetares historia, exempelvis genom varvs- och industrihistoriska inslag och utställningar.
- » Kulturnämnden får i uppdrag att i samverkan med Higab och andra relevanta parter tillgängliggöra fler kulturhistoriskt viktiga platser och miljöer med fokus på barn och ungdomar.
- » Kulturnämnden får i uppdrag att utöka stödet till det fria kulturlivet.
- » Kulturnämnden får i uppdrag att i samverkan med Higab påbörja planering för ett kulturhus och allaktivetsarena i Biskopsgården. I ett första steg ska för- och nackdelar med en nybyggd byggnad kontra tillskapandet av verksamheterna i befintliga byggnader belysas. Planeringen ska göras i nära samverkan med boende och lokala föreningar.
- » Kulturnämnden får i uppdrag att utreda hur ytterligare en kultur- eller allaktivetsarena än den som planeras i Biskopsgården ska inrättas. Innehållet ska utformas tillsammans med invånare.

Näringsliv och turism

Mål:

Företagsklimatet ska förbättras.

Inriktning:

Göteborgs Stad har ett stort intresse av att det lokala näringslivet utvecklas. Jobb skapas, välfärden finansieras och segregationen minskar när företag kan etablera sig i och rekrytera människor från hela Göteborg. För att stötta etableringen av grön industri ska Göteborgs Stad säkerställa att det finns lämplig mark för industriell produktion och logistikverksamhet. Gröna näringar ska stötta och ytorna för kommersiell odling utökas. Näringslivsperspektivet ska vara med i stadsplaneringen.

Under de senaste årtiondena har beroendet av stora arbetsgivare minskat och näringslivet diversifierats. Den växande tjänstesektorns kärna består av små och medelstora företag, som i vissa fall upplever kommunen som svårnavigerad. För att stötta mindre företag och bidra till ökad sysselsättning ska regelverk förenklas och handläggningstider kortas. Kvinnligt företagande ska stötta, med särskilt fokus på utsatta områden.

För företagets fortsatta konkurrenskraft är det avgörande att rätt kompetens kan rekryteras och att bristyrkesproblematik bemöts med vidareutbildning, validering och generell kompetenshöjning. Göteborgs Stad ska därför, i samverkan med näringslivet, förstärka yrkes- och vuxenutbildningar med fokus på bristyrken.

Arbetet med att implementera Göteborg Stads näringslivsstrategiska program ska fortsätta. I det näringslivsstrategiska och näringslivsfrämjande arbetet ska hållbarhet och goda arbetsvillkor genom exempelvis kollektivavtal eller villkor motsvarande kollektivavtal främjas.

Besöksnäringen är viktig för Göteborg och ska fortsätta utvecklas i linje med Göteborgs Stads program för destinationsutveckling.

Uppdrag:

- » Exploateringsnämnden får i uppdrag att i samverkan med Business Region Göteborg säkerställa att det finns lämplig mark tillgänglig för industri- och logistikverksamhet, exempelvis genom förtätning av befintliga industriområden.
- » Exploateringsnämnden får i uppdrag att i samverkan med Business Region Göteborg stödja gröna näringar i syfte att öka stadens självförsörjningsgrad. I uppdraget ingår att tillskapa nya platser för kommersiell odling.
- » Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får i uppdrag att skapa fler utbildningsspår och genomföra kompetenshöjningsåtgärder med fokus på bristyrken. Uppdraget ska samverkas med berörda parter i det privata näringslivet och med Business Region Göteborg.
- » Business Region Göteborg får i uppdrag att utreda inrättandet av lokala småföretagarråd enligt lämplig geografisk uppdelning i syfte att identifiera utmaningar, möjligheter och områden för samverkan.

Arbetsmarknad och vuxenutbildning

Mål:

Kompetensförsörjningen ska säkras och sysselsättningen för grupper långt från arbetsmarknaden öka.

Vuxenutbildningen ska i högre grad drivas i egen regi och av folkbildningens aktörer.

Inriktning:

Att ha ett arbete är en grundläggande rättighet. Både för att kunna vara självförsörjande och för att vara med och bidra till samhället. Göteborgs Stad ska prioritera att bryta köns- och socioekonomiska klyftor i arbetslöshetsfördelningen.

För de som står långt från arbetsmarknaden behövs vuxenutbildning och andra arbetsmarknadsåtgärder för att komma i arbete. Antalet invånare i behov av långvarigt försörjningsstöd ska minska genom att fler stöttas till arbete eller heltidsstudier.

Riktade arbetsmarknadsinsatser ska främst fokusera på åtgärder för unga, utrikes födda och personer med funktionsnedsättningar. Särskilt fokus ska även läggas på arbetssätt som stöttar fler vårdnadshavare med hemmavarande barn till sysselsättning i syfte att bryta de negativa effekterna av långvarigt arbetslösa föräldrar för barn. Sommarjobb, extrajobb och lovjobb till ungdomar i årskurs nio och på gymnasiet är viktigt och ska fortsätta erbjudas i hög utsträckning.

Göteborgs Stad ska ha en välfungerande vuxenutbildning. Fler unga som inte har fullgjort sina gymnasiestudier ska få en andra chans genom vuxenutbildningen. Klimatomställningen skapar ökade behov av nya kompetenser inom industrin och andra branscher. Vuxenutbildningen ska bidra till klimatomställningen. Utbildning är nyckeln till en jämlik och integrerad arbetsmarknad. Vuxenutbildning, Svenska för invandrare (SFI) och andra utbildningar i det svenska språket är därför viktiga för nyanländas möjligheter att etablera sig i samhället och arbetslivet. Göteborgs Stad ska samverka med ansvariga statliga myndigheter för att stötta nyanlända på individuell nivå.

Vuxenutbildningen ska i huvudsak drivas i kommunal regi, men även genom fortsatt upphandling av andra aktörer. SFI-utbildningen och andra utbildningar i det svenska språket ska hålla hög kvalitet och i huvudsak drivas i kommunal regi med bibehållna möjligheter för folkbildningen att bidra. Svenskundervisning ska erbjudas så tidigt som möjligt efter ankomst. Kombinationen av arbetsmarknadspolitiska insatser, vuxenutbildning och flexibelt språkstöd ska vidareutvecklas.

Uppdrag:

- » Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får i uppdrag att utveckla regeln om att maximalt 25 procent av vuxenutbildningen får bedrivas i kommunal regi.
- » Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får i uppdrag att i samverkan med utbildningsnämnden inleda arbete för att Göteborgs Stad i huvudsak ska anordna SFI och andra utbildningar i det svenska språket i egen regi.
- » Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får i uppdrag att i samverkan med förskolenämnden utreda hur förskola och/eller barnpassning ska kunna erbjudas för föräldralediga som studerar SFI.
- » Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får i uppdrag att i samverkan med Business Region Göteborg och Västra Götalandsregionen inleda arbete med utbildningscentrum och utbildningsinsatser med inriktning mot batterier.
- » Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får i uppdrag att stärka arbetet med att möjliggöra utbildningsutbud för omställning och kompetensväxling, utbildningar inom yrkesvux samt introduktion- och kompletteringsutbildningar.
- » Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får i uppdrag att vidareutveckla arbetssätt som stöttar fler vårdnadshavare med hemmavarande barn till sysselsättning.
- » Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning får i uppdrag att i samverkan med stadsmiljönämnden, stadsfastighetsnämnden och idrott- och föreningsnämnden utöka arbetsmarknadsanställningar i form av OSA-lag och Göteborgsjobb.

Personal

Mål:

Arbetsmiljön och arbetsvillkoren för Göteborgs Stads anställda ska förbättras.

Sjukskrivningarna till följd av arbetsrelaterad ohälsa ska minska.

Inriktning:

Anställda i Göteborgs Stad ska ha goda arbetsvillkor och en bra arbetsmiljö. För att möjliggöra detta ska arbetsmiljön förbättras, trygga anställningar erbjudas där tillsvidareanställning är norm, delade turer och ofrivillig deltid ska inte förekomma samtidigt som möjligheten att frivilligt arbeta deltid ska synliggöras. Andelen timanställda ska minska. För att säkerställa en bra arbetsmiljö behöver dessutom antalet anställda inom välfärden öka och grundbemanningen höjas. Sjukfrånvaron ska minska och den arbetsrelaterade ohälsan med sjukskrivningar som följd ska förebyggas. Arbetet med att minska långtidssjukfrånvaron ska förstärkas. Organisatoriska förutsättningar ska skapas och utbildningar genomföras för att chefer ska kunna arbeta tillitsbaserat, något som förbättrar arbetsmiljön och minskar administrationen.

För att fler ska vilja jobba inom välfärden måste lönenivåerna höjas. De osakliga löneskillnaderna baserat på kön ska minska och målet är att de ska utraderas under mandatperioden. Det finns osakliga löneskillnader inom samma intervall i arbetsvärderingsverktyget BAS, särskild uppmärksamhet ska ägnas åt dessa löneskillnader. En analys över hur arbetsvärderingen ska bli jämförbar ska genomföras.

Utbildningssatsningar ska genomföras löpande för att möta personalbristen inom bland annat förskolan och äldreomsorgen. Som en del i detta ska Göteborgs Stad arbeta med omställning och yrkesväxling för arbetslösa i syfte att fler ska söka jobb inom bristyrken i välfärden. Validering av kunskaper och kompetensutveckling för anställda ska genomföras.

Äldre medarbetare har mycket erfarenhet och kompetens. Samtidigt orkar inte alla att arbeta heltid ett helt yrkesliv. Därför ska äldre medarbetare erbjudas arbetsuppgifter som möjliggör ett helt arbetsliv fram till pensionen där mentorskap för nyanställda kan vara en del.

För att möta problemen med kompetensförsörjning ska olika arbetstidsinnovationer genomföras, exempelvis sänkt arbetstid inom verksamheter med hög sjukfrånvaro eller där det är svårt att rekrytera.

I det svåra ekonomiska läge som Göteborg befinner sig i prioriteras välfärdspersonalen och den första linjens personal i stort.

Uppdrag:

- » Kommunstyrelsen får i uppdrag att säkerställa att ett kollektivavtal mot kränkningar och trakasserier tecknas under 2023.
- » Kommunstyrelsen får i uppdrag att genomföra en översyn av arbetsvärderingssystemet BAS som inkluderar att analysera och kartlägga löneskillnader inom samma intervall.
- » Kommunstyrelsen får i uppdrag att inleda arbetet med att bilda en äldreakademi för kontinuerlig fortbildning och grundutbildning inom äldreomsorgen.
- » Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram en plan för hur äldre medarbetares kompetens och erfarenhet ska tas tillvara och spridas till nyanställda.
- » Kommunstyrelsen får i uppdrag att samordna införandet av ett språklyft i svenska för befintlig personal inom äldreomsorgen, funktionsstöd, förskola och skola som bedöms vara i behov av språklig kompetensutveckling.
- » Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda hur Göteborgs Stad kommunikationsarbete kan effektiviseras.
- » Stadsmiljönämnden får i uppdrag att starta upp Grön rehab.
- » Alla nämnder och styrelser får i uppdrag att stärka de organisatoriska förutsättningarna för första linjens chefer och genomföra utbildningar om tillitsbaserat ledarskap.
- » Alla nämnder och styrelser får i uppdrag att arbeta för att andelen arbetade timmar som utförs av timanställda inte överstiger fem procent.

Inköp- och upphandling

Mål:

Göteborg stads inköp- och upphandlingsprocesser ska bli mer effektiva och bidra till att nå samtliga hållbarhetsmål.

Inriktning:

Göteborgs Stad ska fortsätta att ställa långtgående miljömässiga, tekniska och sociala krav vid upphandling för att sänka kostnaderna och samtidigt bidra till social och ekologisk hållbarhet. Cirkulära lösningar ska eftersträvas. Genom en effektiv inköpsamordning, samordnad varudistribution och höjd beställarkompetens förbättras energi- och resurseffektiviteten. Kategoristyrningsmodellen ska implementeras fullt ut i alla Göteborgs Stads verksamheter.

De krav som ställs vid upphandling ska systematiskt följas upp och gälla även för underleverantörer. Oseriösa aktörer ska uteslutas. Göteborgs Stad ska ställa krav som garanterar att inköp- och upphandlingsverktyget inte leder till löne- eller villkorsdumpning för arbetstagare. Nuvarande praxis på området ska utmanas.

Andelen ekologisk och närproducerad mat ska öka. Om det uppstår en brist på ekologiskt kött som följer svenska djurskyddsregler, ska tillfälligt undantag medges där endast svenska djurskyddsregler tillåts.

Göteborgs Stad ska ge företag av olika storlek möjlighet att leverera produkter och tjänster. För att utveckla nya, innovativa samarbetsformer ska Göteborgs Stad ha en kontinuerligt och nära dialog med samhälls-engagerade leverantörer. Former för innovationsupphandlingar ska utvecklas i samverkan med andra offentliga aktörer, akademien och företagen. Den idéburna sektorn ska inkluderas i större utsträckning genom exempelvis reserverade upphandlingar för vissa sociala tjänster.

Uppdrag:

- » Nämnden för inköp- och upphandling får i uppdrag att i samverkan med AB Framtiden, stadsmiljönämnden, stadsfastighetsnämnden och Higab testa krav på kollektivavtal i ett enskilt upphandlat bygg- och anläggningsprojekt. Utvärdering ska ske med särskild hänsyn till möjligheter för små och medelstora företag att delta samt de ekonomiska konsekvenserna.
- » Nämnden för inköp- och upphandling får i uppdrag att ställa krav på arbetsvillkor motsvarande fullvärdiga svenska kollektivavtal och meddelarfrihet vid samtliga upphandlingar
- » Nämnden för inköp- och upphandling får i uppdrag att främja och stötta deltagande från små- och medelstora producenter, exempelvis genom uppdelade upphandlingar och minskad byråkrati.
- » Nämnden för inköp- och upphandling får i uppdrag att använda möjligheterna med den nya lagstiftningen för sociala företag att etableras och bidra till välfärden. Det kan exempelvis ske genom fler reserverade upphandlingar, idéburet offentligt partnerskap eller andra samverkansformer.
- » Nämnden för inköp- och upphandling får i uppdrag att säkerställa att de köttprodukter som Göteborgs Stad köper in är ekologiska eller naturbetade, uppfyller minst svenska djurskyddskrav samt är närproducerade i så stor utsträckning som möjligt. All fisk ska vara miljömärkt och inte bottenträlad.
- » AB Framtiden får i uppdrag att i samverkan med exploateringsnämnden, stadsfastighetsnämnden, stadsmiljönämnden och Higab AB ställa och följa upp utökade miljökrav inom bygg- och anläggning inklusive krav för återbruk. Arbetet ska ske i samverkan med Business Region Göteborg.

Ledning och styrning

Mål:

Göteborgs Stad ska styras transparent och resurseffektivt.

Inriktning:

Budgeten är det övergripande och överordnade styrdokumentet för Göteborgs Stads nämnder och styrelser. Budgetens roll är att ange kommunfullmäktiges mål och inriktningar inom de ekonomiska ramarna och gällande lagstiftning. Målen ska brytas ned och omsättas i praktisk handling av nämnder och styrelser. Planer, program, riktlinjer, uppdrag och policydokument som kommunfullmäktige, nämnder och styrelser har antagit ska följas och genomföras, men är underordnade budgeten.

Målen har en tidshorisont över hela mandatperioden om inget annat anges. Måluppfyllelse ska eftersträvas snarast möjligt. Målen ska följas upp. Revidering av målen sker genom ett nytt budgetbeslut. Både nämnder och styrelser ska följa budgetens mål. Uppdragen ska genomföras under ett år om inget annat anges.

Budgeten är förändringsinriktad. Den beskriver huvuddragen i vad som ska förändras i verksamheterna. Inriktningarna anger de strategier och arbetssätt som väsentligt förväntas bidra till måluppfyllelse. De mål som finns i Göteborgs Stads budget ska också bidra till att uppnå regionala, nationella och globala mål där FN:s globala hållbarhetsmål utgör ramen.

Styrningen ska vara tillitsbaserad i större utsträckning än idag. Den tillitsbaserade styrningen ska fokusera på delegering, brukarfokus, öppenhet, stöd och samverkan. Styrning och systematiskt kvalitetsarbete som bara utgår ifrån mätbara data riskerar att leda till en ineffektiv organisation med omotiverat stor administration.

Kommunstyrelsen ska vid tre tillfällen under 2023 besluta om kompletteringsbudget. Med anledning av detta ges kommunstyrelsen delegation att justera samt vid behov tolka och konkretisera fullmäktiges budget, under förutsättning att ärendena inte är av sådan principiell art att de ska underställas kommunfullmäktige för beslut.

Tidigare beslutade processer om verksamhets- och affärsplaner, verksamhetsnomineringar samt uppföljning kvarstår under 2023.

Göteborgs ekonomiska ställning innebär ett ansträngt läge för många verksamheter. Som ett led i detta så uppräknas inte heltidspolitikers arvoden under 2023 och 2024. Dock uppräknas arvodet för övriga politiker.

Uppdrag:

- » Kommunstyrelsen får i uppdrag att revidera nämndernas reglemente och styrelsernas ägardirektiv för att tydligt styra mot klimat- och miljömålen utan att riskera den sociala och ekonomiska hållbarheten.
- » Alla nämnder och styrelser får i uppdrag att aktivt arbeta med hållbarhetsperspektiven i budget- och uppföljningsprocesser. Detta gäller även jämställdhetsperspektivet och framför allt i investeringsbudgetar.
- » Miljö- och klimatnämnden får i uppdrag att ta fram förslag på hur nämnder och styrelser ska synliggöra sina klimatåtaganden och vilka som utöver detta även ska upprätta klimatbudget.
- » Kommunstyrelsen får i uppdrag att inte justera upp arvodet för heltidspolitiker under år 2023 och 2024.
- » Kommunstyrelsen får i uppdrag och ges delegation att besluta om kompletteringsbudgetar.

Ekonomi

Göteborg befinner sig i ett ansträngt ekonomiskt läge, bland annat med anledning av Rysslands invasion av Ukraina. Det ekonomiska läget för Göteborg och vår omvärld är därmed både osäkrare och allvarligare än på väldigt länge. Den nya regeringen bidrar till ytterligare osäkerhet genom att inte uttalat prioritera kommuner och välfärden.

Räntor och priser har urholkat hushållens köpkraft som har minskat med över tio procent på ett år - motsvarande 1 900 kronor per månad för göteborgare med medianlön. Skatteunderlaget ökar med nominellt höga nivåer, men underskrider markant prisökningarna och de minskade statsbidragen. Kriget i Ukraina med tillhörande energikris, utbudsproblem med brist på varor efter den globala pandemin och den generella ekonomiska avkylningen till följd av den förändrade penningpolitiken innebär en negativ och osäker situation för Göteborg samt alla Sveriges kommuner och regioner.

Det är i nuläget mycket svårt att göra ekonomiska prognoser. Därför innehåller inte denna budget långsiktiga ekonomiska ramar för nämnderna. Det osäkra ekonomiska läget gör också att vissa ekonomiska justeringar kan behöva göras under innevarande budgetår.

Den här budgeten tar ansvar för Göteborg och dess invånare. Välfärden och klimatarbete säkras genom en fullständig kompensation för de kostnadsökningar Göteborgs Stads verksamheter står inför, något som inte har skett de senaste fyra åren. Årets uppräknings av PKV (prisindex för kommunal verksamhet) är historiskt hög. Finansieringen av detta sker framför allt genom att ianspråkta delar av den senaste mandatperiodens stora överskott. Ekonomin ska även stärkas genom att oansvariga privatiseringar och marknadsexperiment avbryts. God ekonomisk hushållning innebär även att inga gemensamt ägda tillgångar, i form av exempelvis mark eller fastigheter, ska säljas under marknadspris.

I ett svårt ekonomiskt läge prioriteras välfärdspersonalen och den första linjens personal. En bärande tanke med denna budget är att när nämnder kompenseras fullt ut för prognostiserade pris- och löneökningar, så ska verksamheterna samtidigt vara återhållsamma gällande expansionen av det administrativa och kommunikativa arbetet. Nämnder och styrelser ska vara mycket restriktiva vid anställning av personal i yrkesgrupper som arbetar med administration och ledningsarbete. Detta inkluderar anställningar som ersätter vakans till följd av naturlig rörlighet. Eventuell nyanställning inom dessa grupper ska godkännas av överordnad chef till den som önskar genomföra rekryteringen. Åtgärder ska vidtas för att begränsa nya och utvidgade uppgifter som medför administrativt arbete. En besparing på överbyggnadsfunktioner genomförs under året. Nämnder och styrelser ska uppmuntras att samarbeta för att minska administrationens omfattning i syfte att åstadkomma en mer effektiv administration och kommunikation. Arbete utfört av konsulter ska minska.

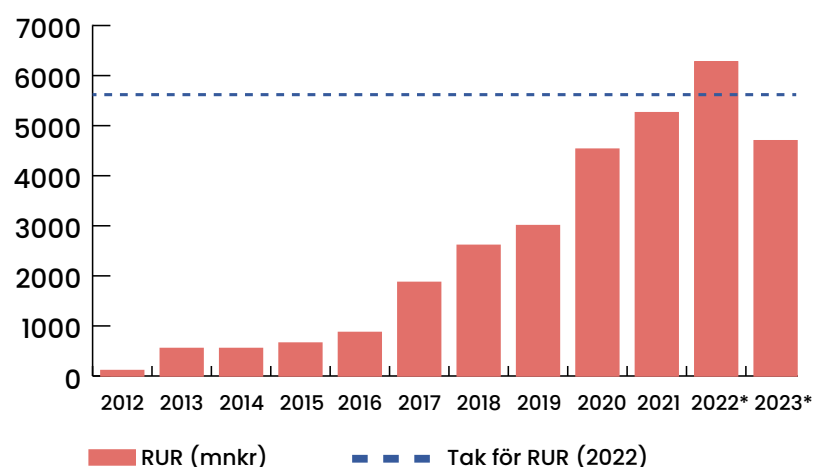
God ekonomisk hushållning

Göteborgs Stad behåller sitt ekonomiska regelverk som bland annat reglerar att överskottet ska upprätthålla ett snitt om minst två procent under en tioårsperiod. Givet de stora överskott som gjorts under de senaste åren finns goda möjligheter för kommunen att prognostisera för lägre överskottsnivåer under en tid framöver, vilket medger ett skydd för de offentliga verksamheterna i dessa ekonomiska orostider. Beroende på hur omvärlden utvecklas, främst sett till konjunktur, men även den nya regeringens hantering av välfärdens finansiering, så kommer åtgärder eventuellt behöva vidtas för att upprätthålla god ekonomisk hushållning. Denna budgets prognoser är därför mer osäkra än normalt.

Resultatmål

Göteborgs Stads resultatmål på två procent i genomsnitt under rullande tio års period, uppnås med denna budget. Sedan 2015 har dock överskottet konstant legat över målvärdet på två procent. Detta möjliggör att resurser kan användas för att säkra tillräckliga uppräknings för verksamheterna. Resultatet är negativt för 2023 vilket är rimligt sett till det extraordinära ekonomiska läget. Delar av den under lång tid uppbyggda resultatutjämningsreserven, som i dagsläget omfattar mer än 5,2 miljarder kronor, tas i anspråk för att hantera balanskravet. Värt att nämna är att det i budget avsätts 150 miljoner kronor i centrala avsättningar. Om inte dessa skulle användas så kommer det förbättra resultatet med motsvarande summa.

Resultatutjämningsreservens storlek

*Värdena för 2022 och 2023 bygger på prognoser

Egenfinansieringsgrad investeringar

Investeringarna väntas öka, om än i något långsammare takt än vad som är budgeterat. Det är av största vikt att nödvändiga och efterfrågade investeringar i infrastruktur, bostäder, välfärdslokaler och klimatåtgärder faktiskt blir av. Det är även viktigt att investeringarna genomförs på ett sådant sätt att de håller ihop i Göteborgs Stads utbyggnadsplaner.

I takt med att Göteborgs Stads investeringar växlar upp måste även investeringsstyrningen förbättras väsentligt. Det pågår ett arbete för detta under kommunstyrelsen och det är viktigt att detta fortsätter. Investeringarna måste bli jämförbara och prioriteringsbara mellan såväl olika nämnder som bolag. Nya infrastrukturprojekt ska belysas utifrån ett nyttokostnads-perspektiv inklusive klimatpåverkan och social hänsyn. Den nya organisationen för stadsutvecklingen behöver arbeta med att få snabbare framdrift i planeringen och genomförandet av prioriterade investeringar.

Egenfinansieringsgrad exploateringar

Exploateringarnas egenfinansieringsgrad förväntas minska. För att stävja detta på sikt ska stadsplaneringen fokuseras på balans i ekonomin som helhet. Detta medför att exploateringsprojekt ska eftersträva ett positivt ekonomiskt resultat. Dock kan enskilda projekt gå med minus om det finns goda skäl för detta. Egenfinansieringsgraden har dock haft historiskt höga nivåer och den nya organisationen för stadsutveckling väntas ge positiv effekt när det gäller framtida exploateringsresultat.

Soliditet

Soliditeten ökar i hela kommunkoncernen, det vill säga i kommunen och bolagen gemensamt. Det handlar framför allt om de stora överskotten som skapats de senaste åren i både kommunen och hos bolagen, men också av investeringar som inte hunnits med av olika skäl. Att investeringar senareläggs är inte onormalt, men det innebär också att behovet av vård- och omsorgsboenden, skolor, simhallar och idrottsanläggningar inte tillfredsställs i tid. Investeringsstyrningen och framdriften måste bli bättre.

Sammanställning god ekonomisk hushållning

Målvärden enligt budgetförslag för god ekonomisk hushållning

Finansiella inriktningar god ekonomisk hushållning	Målvärde 2023	Målvärde 2024	Målvärde 2025
Resultatets andel av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning	-0,8%	1,5%	2,0%
Egenfinansieringsgraden av investeringar	32%	40%	42%
Exploateringsverksamheten ska över en rullande tioårsperiod vara i balans	112%	97%	94%
Soliditeten för kommunkoncernen bör uppgå till 15 procent inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsåtagandet	15%	15%	15%

Budgetförslagets utfall på de långsiktiga inriktningarna för god ekonomisk hushållning

Finansiella inriktningar god ekonomisk hushållning	2023	2024	2025
Resultat bör över en rullande tioårsperiod uppgå till minst 2 procent av kommunens skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning	4,3%	4,3%	4,2%
Egenfinansieringsgraden av investeringar bör över en rullande tioårsperiod uppgå till minst 50 procent	100%	92%	87%
Exploateringsverksamheten ska över en rullande tioårsperiod vara i balans	112%	97%	94%
Soliditeten för kommunkoncernen bör uppgå till 15 procent inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsåtagandet	15%	15%	15%

Pris- och lönekompensation

Nämndernas ramar har uppräknats med prisindex för kommunal verksamhet (PKV), vilket för 2023 är 6,0 procent. Utöver detta har utbildnings- och välfärdsnämndernas ramar justerats på grund av befolkningsförändringar. Budgeten för 2023 baseras på kommunfullmäktiges budget för 2022, inklusive dess ramar och uppräkning.

Förra året felbudgeterades personalomkostnadspåslaget, det justeras i detta budgetbeslut. Vidare har nämnder och styrelser som får kommunbidrag fått en budgeterad besparing för att minska det administrativa arbetet som beskrivs i denna budget.

Utdelning

Utdelning från bolagskoncernen har de senaste åren uteblivit. Den planerade utdelningen skattas nu till 315 miljoner kronor. Detta är nödvändigt i den svåra ekonomiska situation som Göteborg och omvärlden befinner sig i. Sett över hela mandatperioden bedöms dock utdelningen kunna minska något. Hur exakt en långsiktigt hållbar utdelningsnivå ska se ut kommer att studeras och antas under mandatperioden. De senaste åren har både bolagen och kommun gjort historiskt stora överskott, vilket innebär att tidigare uppskattningar av hållbara utdelningsnivåer, på kort sikt, bör revideras.

Skattesats och taxor

Skattesatsen är oförändrad 21:12 per skattekrona.

Taxor för vatten och avfall- samt välfärdstaxor tas i samband med budgetbeslutet eller genom särskilt beslut av fullmäktige.

Eget kapital

Det ekonomiska läget innebär att användandet av eget kapital begränsas kraftigt. Därför utgår möjligheten att genom eget beslut i nämnden bruka eget kapital. Kommunstyrelsen kan i undantagsfall bevilja nämnd att använda eget kapital, om kommunens övergripande ekonomi bedöms tillåta detta. Detta gäller under 2023, med inriktningen att möjligheten återinförs så fort det ekonomiska läget förbättras.

Principer för beräkning av internränta

Internräntan lämnas oförändrad och fastställs till 1,00 procent för 2023.

Centrala avsättningar

Avsättning försörjningsstöd

Medel avsätts centralt för att hantera risk för ökade kostnader med socialnämndernas försörjningsstöd. Kommunstyrelsen bemyndigas att fritt förvalta denna avsättning.

Investeringsrelaterade kostnader i samband med ny- och ombyggnationer

En särskild avsättning görs för att delfinansiera investeringsrelaterade kostnader i samband med ny- och ombyggnationer av lokaler. Nämnden för funktionsstöd, utbildningsnämnderna och äldre samt vård- och omsorgsnämnden ges möjlighet att göra avrop mot avsättningen.

Allmän ekonomisk reserv

Ekonomisk reserv avsätts centralt för att hantera oplanerade kostnader som inte kunnat förutses i budgetarbetet. Kommunstyrelsen bemyndigas att fritt förvalta denna avsättning.

Uppdrag:

- » Kommunstyrelsen får i uppdrag att planera en ny budgetprocess för mandatperioden där respektive budgetkonstellation har goda möjligheter att styra respektive opponera på budgetdokumentet.

Ekonomisk sammanställning

Resultaträkning

Resultaträkning (tkr)	2023	2024	2025
Verksamhetens intäkter exklusive realisationsvinster	10 154 180	10 378 900	10 606 320
Realisationsvinster	600 000	600 000	600 000
Verksamhetens kostnader	-47 199 180	-47 990 900	-49 231 320
Avskrivningar	-2 250 000	-2 450 000	-2 650 000
Verksamhetens nettokostnader	-38 695 000	-39 462 000	-40 675 000
Skatteintäkter	34 260 000	35 788 000	37 422 000
Generella statsbidrag och utjämning	3 858 000	4 064 000	3 949 000
Finansiellt netto exklusive utdelning	-53 000	-105 000	-166 000
Utdelning	315 000	315 000	300 000
Årets resultat	-315 000	600 000	830 000

Balanskravsutredning (tkr)	2023	2024	2025
Årets resultat (ovan)	-315 000	600 000	830 000
Avgår samtliga realisationsvinster	-600 000	-600 000	-600 000
Årets balanskravsresultat före ianspråktagande/avsättning till resultatutjämningsreserv	-915 000	0	230 000
Medel till resultatutjämningsreserv			
Medel från resultatutjämningsreserv	915 000		
Årets balanskravsresultat	0	0	230 000

Resultatutjämningsreserv (tkr)	2023	2024	2025
Ingående balans	5 613 000	4 698 000	4 698 000
Medel till RUR	0	0	0
Medel från RUR	-915 000	0	0
Utgående balans	4 698 000	4 698 000	4 698 000

Balansräkning

Tillgångar (tkr)	2023	2024	2025
Anläggningstillgångar	100 911 606	110 407 359	120 947 575
<i>varav materiella</i>	50 756 606	56 593 359	62 819 575
<i>varav finansiella</i>	50 155 000	53 814 000	58 128 000
Omsättningstillgångar	12 500 000	12 500 000	12 500 000
Summa tillgångar	113 411 606	122 907 359	133 447 575

Eget kapital, avsättningar och skulder (tkr)	2023	2024	2025
Eget kapital	34 352 000	34 952 000	35 782 000
<i>varav årets resultat</i>	-315 000	600 000	830 000
<i>varav resultatutjämningsreserv</i>	4 698 000	4 698 000	4 698 000
Avsättningar	5 500 000	6 000 000	6 500 000
Långfristiga skulder	51 559 606	58 955 360	67 165 575
Kortfristiga skulder	22 000 000	23 000 000	24 000 000
Summa skulder	73 559 606	81 955 360	91 165 575
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	113 411 606	122 907 359	133 447 575

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys (tkr)	2023	2024	2025
Löpande verksamhet			
Årets resultat	-315 000	600 000	830 000
Ej likviditetspåverkande poster	2 350 000	2 550 000	2 750 000
Kassaflöde löpande verksamhet	2 035 000	3 150 000	3 580 000
Investering			
Investeringar (netto)	-6 381 606	-7 886 754	-8 476 215
Förändring likvida medel investering	-6 381 606	-7 886 754	-8 476 215
Finansiering			
Nyupplåning	8 001 606	8 395 754	9 210 215
Ökning/minskning långfristiga fordringar	-3 655 000	-3 659 000	-4 314 000
Delsumma finansiering	4 346 606	4 736 754	4 896 215
Årets kassaflöde	0	0	0

Kommunbidrag nämnder

Kommunbidrag nämnder	2023
Exploateringsnämnden	124 520
Förskolenämnden	4 702 220
Grundskolenämnden	9 344 110
Idrotts- och föreningsnämnden	661 830
Kommunledningen	385 090
Kretslopp- och vattennämnden	0
Kulturnämnden	667 700
Miljö- och klimatnämnden	104 710
Nämnden för Arbetsmarknad och vuxenutbildning	746 530
Nämnden för Demokrati och medborgarservice	98 000
Nämnden för Funktionsstöd	5 086 720
Nämnden för Inköp och upphandling	8 000
Nämnden för Intraservice	37 050
Socialnämnd Centrum	1 255 190
Socialnämnd Hisingen	1 209 010
Socialnämnd Nordost	1 703 740
Socialnämnd Sydväst	772 570
Stadsbyggnadsnämnden	246 340
Stadsfastighetsnämnden	0
Stadsmiljönämnden	1 766 230
Utbildningsnämnden	2 402 200
Valnämnden	12 100
Äldre samt vård- och omsorgsnämnden	6 208 730
Ekonomiska ramar för särskilda budgetposter	
Arkivnämnden	24 100
Business Region Göteborg AB	32 260
Stadsbyggnadsnämndens transfereringa	68 000
Göteborg & Co AB	127 740
Socialnämnd Centrum studieförbunden	29 200
Överförmyndarnämnden arvoden	34 210
Totalt kommunbidrag nämnder	37 858 098

Investeringar nämnder (mnkr)	2021	2022	2023	2024	2025	2021–2025
Idrotts- och föreningsnämnden	292	460	610	1082	1078	3522
Varav reinvestering	134	193	121	208	224	880
Kretslopp- och vattennämnden	623	775	1256	1739	1713	6106
Vatten- och avlopp	620	756	957	1361	1537	5231
Varav Reinvestering	163	120	186	271	322	1062
Avfall	3	9	29	98	136	275
Varav Reinvestering	-1	2	1	1	1	5
Skyfall	0	10	20	30	40	100
Tekniskt vatten	0	0	250	250	0	500
Stadsfastighetsnämnden	1987	2556	2655	3059	3402	13659
Varav reinvestering	529	937	925	1081	1174	4616
Stadsmiljönämnden	888	1245	1362	986	1121	5603
Varav reinvestering	425	615	547	551	556	2634
Exploateringsnämnden	211	426	464	916	1052	3069
Krisberedskap (kommuncentralt)	0	0	35	105	110	250
Totalt kommunen	4001	5462	6382	7887	8476	32208
Exploateringsvolym (mnkr) Nettokostnader	2021	2022	2023	2024	2025	2021–2025
Exploateringsnämnden	559	653	115	1605	315	3247
Kretslopp- och vattennämnden	-18	-132	-129	-150	-168	-596

Kommuncentralt

Kommuncentrala intäkter (tkr)		2023
Skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning		
Kommunalskatt 21:12		34 260 000
Summa Skatteintäkter		34 260 000
Kommunalekonomisk utjämning med mera		
Inkomstutjämning		2 981 000
Kostnadsutjämning		-1 387 000
Regleringsbidrag/avgift		904 000
LSS-utjämning		420 000
Fastighetsavgift		940 000
Summa kommunalekonomisk utjämning med mera		3 858 000
Summa Skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning		38 118 000
Övriga kommuncentrala intäkter		
Statsbidrag maxtaxa		112 000
Finansiering VGR Stadsteatern		58 880
Inkontinenshjälpmedel		12 300
Tomträttsintäkter		442 000
Schablonmedel flyktningmottagning		129 000
Summa övriga kommuncentrala intäkter		754 180
Reavinster		
Reavinster exploateringsverksamhet		500 000
Reavinster vid försäljning av anläggningstillgångar		100 000
Summa reavinster		600 000

Kommuncentrala kostnader

Beredskap för särskilda ändamål	
Allmän reserv	100 000
Försörjningsstöd extra beredskap	50 000
Beredskap ökade kostnader justeringar enligt finansieringsprincipen	50 300

Budgeterade kostnader för särskilda ändamål

Budgeterade kostnader för särskilda ändamål (tkr)	
Revisorskollegiet	39 926
Indexering infrastrukturella avsättningar	4 300
Bidrag politiska partier	32 270
Lindholmen science park grundfinansiering	3 000
Lindholmen science park Visual Arena	3 200
Johanneberg science park	2 000
Göteborgs Symfoniker bidrag	2 500
Win Win Gothenburg sustainability award	1 500
Kommunövergripande avgifter	62 960
Räddningstjänsten brandvatten	4 180
Medlemsavgift Räddningstjänsten	383 870
Pensioner räddningstjänsten	101 245
Stärkt klimatanpassning	10 000
Jubileumsplanen Göteborg 400 år	100 000
Samordningsförbundet	16 485
Pensionskostnader	3 530 000
Finansiering via intern pensionsavgift (nämnder)	-2 220 000
Evakuerings- och omställningskostnader	100 000
Göteborg Filmstudios	1 000
Krisberedskap och civilt försvar, förmågehöjande åtgärder	7 000
Arenauppdraget	10 000
Klimatneutralt byggande	1 000

Poster som hanteras genom beslut av andra nämnder/styrelse

Poster som hanteras genom beslut av andra nämnder/styrelse (tkr)

Medel som hanteras genom beslut av Göteborg & Co

Jubileumsplanen Göteborg 400 år 10 000

Medel som hanteras genom beslut av Miljö- och klimatnämnden

Klimatkontrakt 700

Medel som hanteras genom redovisning i kommunstyrelsens uppföljningsrapporter

Extern visselblåsarfunktion 700

Personal-/kompetensförsörjning 45 000

Näringslivsfrämjande åtgärder

Citysamverkan 1 000

Trygghetsfrämjande åtgärder

LOV 3 områden (Avropas kommunstyrelsen) 35 000

Lokala trygghetsöverenskommelser med näringslivet (avropas kommunstyrelsen) 1 000

Förstärkt kamerabevakning (Avropas Stadsmiljönämnden) 5 000

Uppsökarverksamheten (Avropas genom gemensamt beslut i socialnämnderna) 5 000

Samverkanslokaler (Avropas Kommunstyrelsen och socialnämnd centrum) 2 000

Medel som hanteras genom beslut av Kretslopp och vattennämnden

Dagvatten och skyfall 5 000

Utökad skattefinansiering för kretslopp och vattennämndens skyfallsarbete 5 500

Kretslopp och vatten västsvenska paketet 2 000

Skattekollektivets eventuella övertagande av ekonomiskt ansvar för nedlagda deponier 1 000

Kapitalkostnader Skyfall 600

Driftskostnader tillkommande anläggningar (skyfall) 100

Medel som hanteras genom beslut av Stadsmiljönämnden

Enkelt avhjälpna hinder 20 000

Medel som hanteras genom beslut av Socialnämnderna och idrotts- och föreningsnämnden

Fritidsbanker 1 500

Medel som hanteras genom beslut av Utbildningsnämnden, Grundskolenämnden och Stadsmiljönämnden

Sommarlovskort 31 000

Medel som hanteras genom beslut av Socialnämnd centrum

Beredskap för ökade kostnader för temporära bostäder 3 000

Medel som hanteras genom beslut av Exploateringsnämnden

Beredskap för ökade kostnader för temporära bostäder 17 000

Finansiella kostnader och intäkter

Finansiella kostnader och intäkter (tkr)

Utdelning

Allmän utdelning 315 000

Summa utdelning 315 000

Koncernbanken

Ränteintäkter bolag 816 000

Räntekostnader -857 000

Övriga finansiella poster -12 000

Finansiellt netto kommunen exklusive utdelning -53 000

Internränta nämnder 400 000

Resultat koncernbanken 347 000

